

Національна академія наук України
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Інституту механіки
ім. С.П. Тимошенка НАН України
академік НАН України

Володимир НАЗАРЕНКО

«20» лютого 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок вільного вибору вибіркових дисциплін
здобувачами вищої освіти на третьому освітньо- науковому рівні
в Інституті механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України

Розглянуто Вченою радою Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України
20 лютого 2024 р., протокол №2

Київ - 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок вільного вибору вибіркового дисциплін здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України (далі – Інституту) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і визначає процедуру реалізації права на вибір навчальних вибіркового дисциплін у межах відповідної освітньо-наукової програми для аспірантів Інституту.

1.2. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти – це дисципліни, які вводяться на другому курсі навчання в аспірантурі Інституту для ефективного використання можливостей Інституту з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, сприяння їхній академічній мобільності, забезпечення реалізації їх особистих освітніх та наукових інтересів. Вони обираються з урахуванням напряму дисертаційного дослідження здобувача, його індивідуальних професійних та наукових потреб. Їх обсяг становить не менше 25% загальної кількості кредитів ECTS даної ОНП.

1.3. Право вибору надається усім здобувачам вищої освіти.

1.4. Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу вищої освіти:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми.

1.5. Перелік вибіркового дисциплін, обраних для навчання, може змінюватись для наступного набору аспірантів.

1.6. Вивчення вибіркового дисциплін аспірантами Інституту проводиться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті та за затвердженим розкладом навчальних занять.

2. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Обрання здобувачем вибіркового навчальних дисциплін здійснюється при формуванні індивідуального навчального плану. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти розробляється на навчальний рік на підставі навчального плану ОНП і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані здобувачем вищої освіти. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових індивідуального навчального плану аспіранта, повинен відповідати вказаному в освітньо-науковій програмі. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.

2.2. Вибіркові навчальні дисципліни представлені переліком дисциплін, визначених ОНП Інституту та затверджених директором Інституту. Кількість та обсяг вибірових навчальних дисциплін вказані в навчальному плані ОНП. Здобувач має право із запропонованого переліку обрати навчальні дисципліни, які відповідають необхідному обсягу кредитів.

2.2. Перелік вибірових дисциплін із коротким описом їх змісту, обсягом в кредитах ЄКТС, формою викладання та контролю результатів у вигляді силабусів розміщується для ознайомлення здобувачів на офіційному сайті Інституту.

2.3. Перелік вибірових дисциплін переглядається щорічно з урахуванням пропозицій та результатів внутрішнього (здобувачів, викладачів) і зовнішнього (стейкхолдерів, роботодавців) моніторингу та затверджується директором Інституту. При розгляді змін до переліку вибірових дисциплін обов'язково аналізується забезпечення Інституту щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

2.4. Обрання дисциплін здійснюється за заявою аспіранта (Додаток 1) на першому курсу аспірантури для створення власної індивідуальної освітньої траєкторії. Заяви з обраними вибіровими дисциплінами подаються здобувачами вищої освіти відповідальному по аспірантурі Інституту до кінця червня поточного навчального року. На основі поданих заяв здобувачів формується робочий навчальний план наступного року.

За бажанням здобувач вищої освіти має право обрати для вивчення навчальні дисципліни понад визначену кількість кредитів ЄКТС відповідного рівня вищої освіти і у такому випадку він набуває статус вільного слухача.

2.5. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до сформованих групи для вивчення вибірових дисциплін.

2.6. Після формування груп з вивчення вибірових дисциплін, інформація про вибірові дисципліни вноситься до індивідуального плану аспіранта. З цього моменту вибірова дисципліна стає для здобувача вищої освіти обов'язковою.

2.7. Зміна аспірантом свого вибору можлива лише за дозволом директора Інституту. Заява може подаватись не пізніше ніж за місяць до початку навчального року. При цьому зміна обраних навчальних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається.

2.8. Заяви здобувачів щодо вибірових дисциплін, включених до індивідуальних планів здобувачів у встановленому цим Положенням порядку, зберігаються у відділі аспірантури до її закінчення.

3. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

3.1 У разі поновлення здобувача вищої освіти перезарахування вибірових дисциплін проводиться гарантом освітньо-наукової програми на підставі академічної довідки, наданої здобувачем вищої освіти у встановленому порядку.

3.2 Перезарахування кредитів вибірових дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

3.3 Вчена рада Інституту може дозволити здобувачам вищої освіти - учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому ЗВО-партнері, але не передбачені навчальним планом спеціальності в Інституті.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення затверджується на засіданні Вченої ради Інституту та набуває чинності з моменту введення його в дію наказом директора Інституту.

4.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення скасовується.

Додаток 1
Зразок Заяви

Директору Інституту механіки
ім.С.П.Тимошенка НАН України

аспіранта(ки) курсу _____
(ПІБ)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20.../20...
навчальний рік в аспірантурі наступні вибіркові дисципліни:

- 1
- 2
- 3

Дата

Підпис